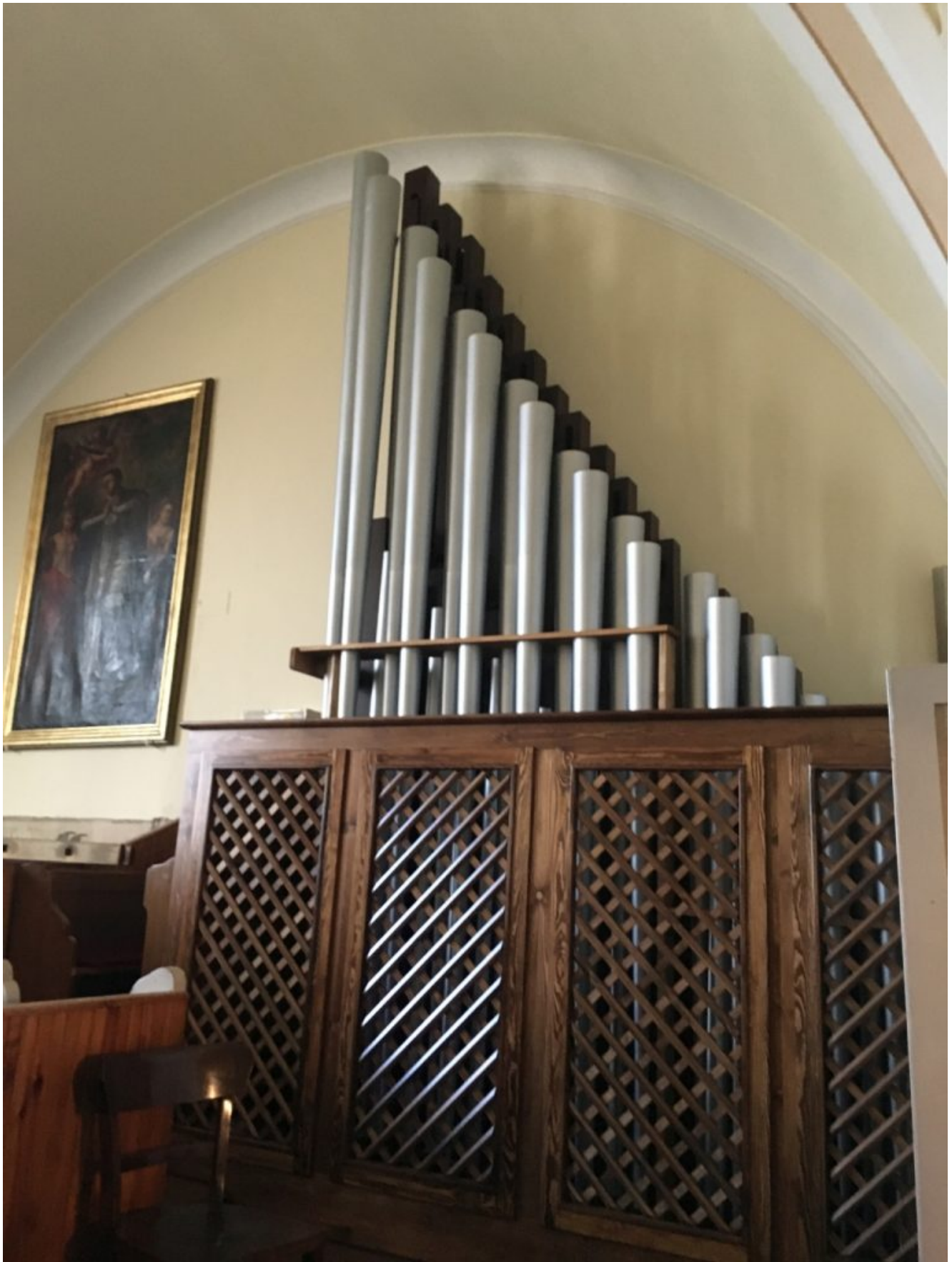

**Nasze organy parafialne
ubogacone**

Organy piszczałkowe są największym instrumentem, nieporównywalnym z żadnym innym, jaki został wymyślony ? pod względem rozmiarów przestrzennych, liczby źródeł fal dźwiękowych, sumarycznej mocy emitowanej do otoczenia,

dynamiki i bardzo często różnorodności barw i możliwości kolorystycznych, a także pod względem złożoności konstrukcyjnej. W wielu aspektach (głośność, brzmienie, barwa) przewyższają orkiestrę symfoniczną, chociaż na organach gra tylko jeden człowiek.

W minionym tygodniu Firma organmistrzowska Kamerton Wiesława Jelenia zamontowała w organach naszego kościoła parafialnego w Czarnowasach głos Posaunne 16[?] (puzon). Została nim ubogacona sekcja pedału, która liczy 27 klawiszy: C[?]d1, czyli organmistrz musiał zbudować 27 piszczałek do tego głosu organowego. Jest to głos o mierze 16 stóp, co oznacza, że pierwsza piszczałka szeregu ma ok. 5 metrów długości (16 x ca. 33 cm), każda następna zaś piszczałka jest o kilkanaście centymetrów krótsza. Każdy głos organowy należy do jakiejś rodziny głosowej. W organach mamy rodzinę głosów pryncypałowych, fletowych i smyczkujących. Wszystkie te trzy rodziny były bogato reprezentowane w organach. Brakowało natomiast reprezentanta rodziny głosów językowych. Do niej należy puzon. Niepisana zasada budownictwa organowego podpowiada, że na 10-15 głosów powinien przypadać przynajmniej jeden głos językowy. Zmienia on całkowicie barwę instrumentu z uwagi na inny sposób zadęcia przy wydobywaniu dźwięku. Rodziny głosów pryncypałowych, fletowych i smyczkujących budowane są z piszczałek o zadęciu wargowym. Tego rodzaju piszczałki występują m.in. w prospekcie organów i mają charakterystyczną poprzeczną szczelinę, tzw. wargi (stąd nazwa ? piszczałki wargowe lub labialne). Powstanie dźwięku podobne jest jak podczas gwizdania wargami. W głosie językowym dźwięki powstają zupełnie inaczej. Wewnątrz piszczałki znajduje się ruchomy języczek. Dźwięk powstaje na skutek zaburzeń w przepływie powietrza wywołanych przez drgania tego języczka, którym jest najczęściej mosiężna blaszka. Głos językowy działa jak harmonijka ustna. O barwie głosu językowego decyduje m.in. kształt języczka, jego wygięcie, kształt itd. Głosy językowe wydają bardzo charakterystyczny dźwięk, o barwie naśladującej trąbkę, puzon, obój, klarnet itp. Jest to dźwięk bardzo mocny,

wręcz chropowaty, który jednak niezwykle ubogaca brzmienie całego instrumentu nadając jeszcze bardziej dojrzałe brzmienie.

Przy okazji też wykonana została nowa drewniana zabudowa tej dodanej części, która oprócz funkcji estetycznej ma zabezpieczać piszczałki przed zewnętrzną ingerencją i ewentualnym zniszczeniem. Kilka miesięcy temu miała miejsce gruntowna renowacja zarówno samego instrumentu, prospektu jak i kontuaru (organy). Teraz został dodany nowy, ubogacający nasze organy element. Pozostaje jeszcze wykonanie podłogi w miejscu, w którym dotąd znajdowała się obszerna zabudowa wiatrownicy organowej. Dzięki temu powiększy się przestrzeń dla uczestników liturgii świętej na chórze kościelnym. Pozostanie jeszcze (już w przyszłym roku – jak Bóg da), pomalowanie całej drewnianej podłogi i ławeczek na chórze.
[prob.]